

بیروکه (خاطرة)

بیروکه یین: ئیبراهیم مه حموود

وه رگیزان ژعه ره بی: محسن عه بدله رحمان

(د ناقه را من و ئاگریدا خوشتقیاتییه ک هه به، نه شیم تیبگه هم و نزانم شروفه بکه م، هه ستییدکه م په یوه ندییه کا کویر و دویره، فه دگه ریت بو ئیکه م چریسکه ئاگرئ په شه شهقا من پوهنکری و ژ سه رمایئ گهرمکریم، له ورا ئاگر ئه و پونا هییه یا هه ستین من مه سئدکه ت و تیهنا گورپیا وئ من شاددکه ت، ئه و پیروژه ئاگرئ نه ورؤزییه).

فه ژینا دارا که قنار

داره کا که قنار هه ست ب تینیوون و هه شکبوونئ کر، خه مگینوو؛ و

ژ گزفه چووچکه کئ دادا سه ر تایه کئ وئ و

رئقینگه ک ل ژیر روونشت

رهنگئ دارئ پیچه ک گه شوو؛ و هه ست ب گرنگیا خو کر

هه ر سیان (دار و چوچک و رئقینگی) کارلینکرن دگه ل هه فکر

دار شینوو؛ و ده ست ب به خشینیکر

چووچکئ ژئ ده ست ب ئاواز و یچه و یچیکر و

رئقینگی ژئ ده ست ب پفکرنا بلؤرا خو کر

بیروکه ئه و ژانرئ وئزه ییه یا دهیته سه ر هزر و دهروونئ مروقی، کو پیکهاتییه ژ وئ هزر و هه ستا بهلز د ناخئ مروقیدا دبوریت، ئه گه ر د زمانی دا ده برینئ ژ سه ره ده ریئ بکه ت، لئ د زاراقئ وئژیی دا ره گه زوکه کئ (جنیس) سه ره به خوئی، ئه و گه له ک نئزیکئ کن چیروکئ و هایکوئی یه، ئانکو پتر ژ ئالین شعری به ره ف لایئ چیروکا په خشانکی خو فه دکیشیت، لئ ئه و هونه ره کئ ب زه حمه ته خوئیناده ت ژبلی که سئ د بواری وئزه یی دا شاره زا، سالوخه تا زال ل سه ر بیروکئ خو بخوئی یه (عفویه و بداهه) و ب شاکاری و جوانناسی دهیته نفیسین. ئه و د ناقه را په خشان و شعریدایه و گه له ک وئنه و خواز و وه که ه فی تیدایه. (الحبيب الدائم، جريدة البنا، ۹ یونیو ۲۰۲۰ - al-binaa.com)

ژ تایه تمه ندیین بیروکه یئ ئه و ده که کئ وئزه یئ کورتتره ژ گوئاری و که له ک هویرییا به حسناکه ت، پوهنی و زه لالییا د ناقه را رسته و رامانئ دا هه یه، ههروه سا بیروکه نه یا بهنده ب شیوازه کئ ده ستینشانکری، دبیت نفیسه ر د بیروکه یه کئ دا یئ پزددبیت و د ئیکا دی دا یئ ترانه که ربیت، متمانه یئ ل سه ر کارلیکییا وژدانی و دلینیین دکه ت، ههروه سا ب چ کیش و سه روایئقه گریدای نینه، وه کو فئ بیروکه یا ل ژیر:

خهونا په لاتینکې

په لاتینکه کې ژبو دیتنا هه څاله کا خو یا په لاتینک ژ تۆخمې خو دهست ب وه غهر و قوناخه کا دویر کر و، قوناغه کا دريژ بړی و پهرين وې ژ دويراتيا قوناخې شلبوون و چه نګین وې وه ستیان.
ژ دويرفه تايي داره کې دیت گۆله کا بشکفی ب سهرې و نقه
برياردا ل ژير سيهرا وې دادهت و بيهنا خو ل ژير فهدهت.
ل ژير سها وې كهفته خهوكا گران و خهون ب په لاتینکه كينفه دیتن كو چافهړي وې دكهت.

بهق و باران

بارانه کا بوش باری
جو و جوبار چوون
دیمه تین کهسک و جوان جه په نګین کربوون
دهنگې و یقه ویقا بهقه کې ژ ئافې دهات و
کهلهک ئافراندی یین دیتر هاتن سهر ئافې
ئەز ژي دلشادبووم و ژ که یفاندا من خو هاقیته د ئافیدا

سه مایا بهرگرتنې

دار گری و
د گریږ خوډا شلبوو
پاشی کهنی و
ژ که یفاندا
بشکفی و سه ماکر و
پاشی بهرگرت

توځي بهرهمدار

ئاف چووي و
شه هگرتیبوو
ئاخې فهگرت و
شینبوو
ب سهر زه ځيې كهفت و
که شبوو

دورينا هزاران

هزرا وی کارکر
 قەلەمى وی شلقيا
 هزرا وی کویر چوو
 قەلەمى وی گەرمبوو
 هزرا وی گەشبوو
 قەلەمى وی پۆهنبوو

فرین بهرف ئاسۆيا

چەنگین خۆ یین بچویک هەژاندن
 لەشى وی قەلەرزى
 ژووردا تەماشەى ژیر خۆدا کر
 پاشقە نەزقېرى و
 بەرەف پيش چوو؛ و
 بلند فېرى

رويبار

کانى هشیاربوو
 بلقە بلق ئاف ژېهەل هەلاقیت
 خۆ ژیکفە کیشا و
 بۆ جۆبار
 جالاک و بوشبوو
 بۆ رويبار و د ناف واریدا چوو خوار

قە خواندنا نەهنگان

ماسییه کا دەریایی، نەهنگەک قە خواندە سەرەدانا خۆ.
 نەهنگى بەرسفا نامەیا ماسییدا و بۆ نقیسی
 پشتى سلاقى:
 ماسیا هیژا، بەلکو تو بشیى سەرەدانا من بکەى، چونکە
 زەریایا ئەز تیدا تیرا من و تە ویین دیژی هەیه، لى
 ئەگەر ئەز سەرەدانا تە بکەم؟ زەریایا تە تیرا من ب تنى
 ناکەت! قیچا ژبەر هندی تو سەرەدانا من بکە.

سترانا مشكى

مشكى سترانەك دگۆت و ل داویا هەر كوپلەیه كا سترانا خۆ سەر بە نەك دوبارە دكر و دگۆت،
 ئەگەر ب تنى ژ پشیک و ماری قورتالكر بامە، دا وی كەم یا كەسى نەكرى، ئەفنى كوپلا دووماهیى دەنگفەدا.
 پشتى پاشایى دەفەرى گوه ل سترانا مشكى بووى، دەمەلدەست فرمانەك دەركر، كو پشیک و ماری ژناقیبەن!!
 پشتى دەمەكئ كیم ژ ژنافرنا پشیک و ماری، مشك هند زیدەبوون، خانى و جاده، بیستان و خوارنگەه ژى
 تژیبوون، ئەوان تشتەك نەهیلە، هەكە نەلهقدابان ژى هەما تیکددان، ژبەر زۆربوون و زیدەبوونا مشكان
 بیستان پرویتبوون، خوارنگەه ژ بکران قالابوون.
 وهلات بیزاربوو و مشكان ژى چ نەما بخۆن، ئینا دەست ب خوارنا تیکدووكر هەتا خۆ ژنافېرى.

کانیا سەر رەق

رویاری بێزاربوونا خۆ ژ هەلافیژتەنا ئاڤا بهێژ و بۆش یا کانیا ديارکر.
کانیا هەناسە کا کویر هەلکیشا و ئاڤا خۆ زێدەکر و ب سەر دەوروبەراندە دەریژبوو و گۆتە رویاری:
ب فی شیوهیی دئی من خەندقینی و ئیدی نەشیی بۆش بچی، لەوما پیدقییه جۆیا خۆ بەرفرەهەبکە،
ئەڤە دئی بۆ مە هەر دووان باشتربیت.

کاغەز و قەلەم

کاغەز، گەلەک ژ خیسینا قەلەمی دئیشا، ئەوا ل سەر دلغی بیی گرنگیی پئی بدەت .
کاغەزی نەرازیبوونا خۆ ديارکر و پشتی ل سەر نەرازیبوونا خۆ بەردەوامبووی، ب تنی یا قەلەمی پئی
چیبوو گۆت:
ماندەلناکەم کو تو یا دئیشی، لئ ئەو نە ئاریشەیا منە، چونکە تو یا تەنکی و سمتنا تە یا ب ساناهییە
و، ئەوا من ژێ دڤیت هەر سەری من یی زراف و تیزبیت.

هەڤه یڤینا بای و دارێ

باپی ل دارەکی ددا و راست و چەپ دەهژاند.
قورمی دارێ گازندە کرن و گۆت:
باووو.. چ ل تە هاتییه، بهێله هەناسە یی ب هەلکیشم؟
باپی لئ ڤه گێرا و گۆت:
دارێ پیدقیبوو تە سوپاسییا من کربایه، چونکە ئەز تە ژ بەلگین تەیین زەرپەتخی و هسک دادقوتم و
تە بۆ خەملە کا نوی ئامادەدکەم.